

- 1 Kes [1921-2001]? Kuni 1967 oli ta metsavend, seejärel pidi kümme aastat vangistuses veetma. Laia silmaringiga mees oli Harju KEK'i mälumänguvõistkonna liige [võistkondlik Eesti meister 1985]. Teda on autasustatud Kotkaristi III klassiga.
- 2 Kes on see Brasiilia purjetaja [sündinud 1973]? Ta on viielt järjestikuselt OM-lt võitnud viis medalit [kulla Atlantas ja Ateenas, hõbeda Sydneys ja Pekingis ning pronksi Londonis]. Peale selle on ta 11-kordne maailmameister. Tema abikaasa on Leedule Pekingis Laser Radialiga hõbemedali võitnud Gintarė Volungevičiūtė.
- 3 Putini alfaisase edevus on üldtuntud. Ühe naaberriigi presidendiga on ta vägagi vaenujalal ja pole ka ime, lapsepõlves lootustandev korvpallur on suutnud endale hiljem karates musta vöö hankida – teeb ikka vihaseks küll, kui mingi sinu liivakasti ronib. Kes?
- 4 Kes sai tänavu, esimese naisena, Valdo Pandi nimelise ajakirjanduspreemia?

- 5 Dan Brown on ka sel aastal ilmutanud uue raamatu, peategelaseks taaskord professor Robert Langdon. Seekord tuleb rinda pista probleemiga, kas on eetiline/õige likvideerida pool inimkonda, et ülejäänutele säiliks ellujäämisvõimalus ja eelkõige muidugi seda seda "harvendamist" kavandava saatanlikult targa vastasega. Raamatu nimi on pärit Dante „Jumalikust komöödiast“ Kuidas on teose pealkiri?
- 6 Kes on fotodel? Ta on Venemaa sõjalaevastiku ülemjuhataja. Sama ees- ja perekonnanimega on üks XX sajandi suurkuju ning üks Eesti pianist.

- 7 Kes laulab?

8 Mis lipp see on?

9 Milised lilled? Nende ladinakeelne perekonnanimi on peaaegu sama kui eesti keeles. Algkodu on neil Põhja-Ameerikas. Aias kasvatada on meid lihtne, õitsevad juunist öökülmadeni. Lille nimel on ka teine tuntum tähendus. Vasakul fotol, tagaplaanil, näete ühe teise taime lehti.

10 Kes? Teda on kujutatud Soome kahe eurosel 2012 aasta juubelimündil. Tänavu ilmus temast eesti keeles Rakel Liehu romaan. Tema maal „Tantsukingad” [Tanssiaskengät] müüdi 2008 kalleima Soome maalina,

11 Millise linna jalgpalliklubi Sheriff on Moldaavia 13-st viimasest meistrivõistlusest võitnud kaksteist? [Ei asu pealinnas Chişinău]

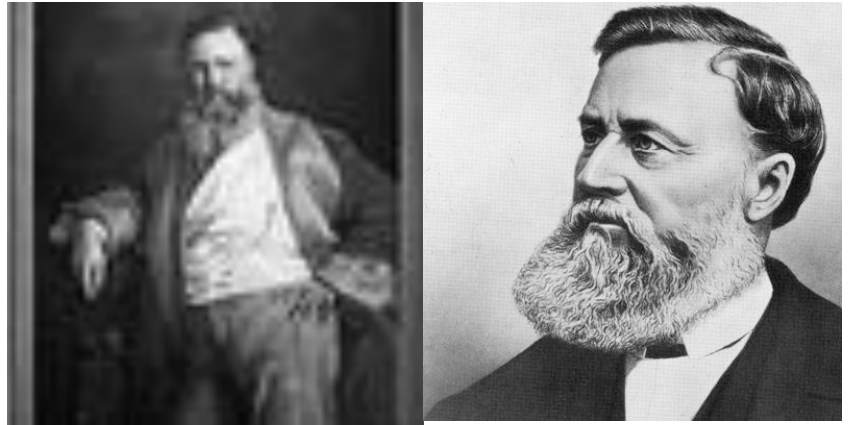
12 Millise riigi Superstaari sarnase saate võitis 2012 eesti juurtega Emilie Päevatalu?

13 Vanimaks „lahinguordeniks” tuleb ilmselt pidada vana-egiptuse kuldset (tegelikult on leitud ka mõned hõbedast tehtud). Kullast valmistatud olevus oli tuntud oma erakordse sihikindluse poolest. Vaaraod kaitsesid nende eest eesliipimas supelnud alasti kaunitarid. Mis olevus oli Vana-Egiptuses märgiks lahingus ilmutatud vaprust jmt. eest

14 USA arvutiajakirja Wired andmetel on kõige suurematel internetispämmarite foorumilehtedel 91,3% sõnumitest ühes keeles. Tahaks teada millises keeles siis pämmarid suhtlevad (ja kelle kaupu nad tõenäoliselt ka reklaamivad). Andmed pärit selle riigi üpris usaldusväärsest populaarteaduslikust ajakirjast.

- 15 Tumedama nahavärviga sportlased on Euroopa riikide kergejõustikus esindatud juba ammu, eriti muidugi vanades koloniaalmaades. 2013. aastal tuli maailmameistriks teivashüppes ka esimene tumedanahaline sakslane. Mees on sündinud 1989. aastal Kaiserslauternis, eelnevalt 2012 Londoni OM ja Helsingi EM pronksmedaliomanik. Kes ?
- 16 Nobuyuki Tsujii on Jaapani pianist ja helilooja [sündinud 1988]. Ta võitis kuldmedali Van Cliburn'i rahvusvahelisel pianistide konkursil 2009. Millise raske füüsilise puudega on ta sünnist saati?
- 17 Milline planeet? See planeet peegeldab valgust kõige halvemini. Uuritud on planeeti ainult kahe kosmoseaparaadiga, Mariner10 startis maalt 1973. USA automaatjaam Messenger startis 2004, möödus küsitavast planeedist 2008 kahesaja kilomeetri kauguselt ning 2011 siirdus neljanda möödumise käigus tehiskaaslase orbiidile.

- 18 Kes oli see rikkaks saanud leidur [1811-1875]? Sel mehel oli viie naisega eri andmetel 22-25 last.

- 19 Millises 1755 Filippo Antonio Pasquale Paoli [ka Paskal Paoli] loodud riigis oli kõigil 25-aastaseks saanud meestel ja naistel valimisõigus? Riigi kestus jäi lühikeseks, kuna annekteeriti 1769.
- 20 Vastleitud sõnajalgade perekond (17 või 19 liiki) sai endale nime selle järgi, et tema genoomis kordub tihti jupike guaniin-adeniin-guaniin-adeniin. Millise nime need sõnajalad said? Veidi varem nimetati samamoodi (küll teistel põhjustel) ka Tais leitud parasiitputukas perekonnast Aleiodes.
- 21 Kes on pildil? Briti näitleja, 2006 film Amazing Grace ja alates 2010 seriaalis Sherlock

- 22 Keraiidi mongolite hõimu valitses 1180. aasta paiku ong-khaan Toghrul, väga tõenäoliselt nestoriaanist kristlane, kellest sai ühe õhtumaises kirjanduses tuntud vägeva idamaise kristliku valitseja prototüüp. Ideaalkangelase nime aga tuletasid eurooplased kogemata kombel hoopis tema tiitlist. Kuidast nimetati seda fiktiivset kristlikku valitsejat ?

- 23 Kes [sündinud 1971 Lissabonis]? Sellelt Eesti elanikult on eesti keeles ilmunud raamatud Eesti ilu välimääraja, Minu ilus eksil Eestis, Minu väga ilus eksil Eestis, Mees, kes tahtis olla Lindbergh,

- 24 Milline Venemaa linn? See 13000 elanikuga linn asub Toropa jõe ja Solomeno järve ääres. Esmamainimine 1074. Olnud iseseisva vürstiriigi keskus, poolteist sajandit Leedu suurvürstiriigi koosseisus, kuulunud Ingerimaa, Novgorodi ja Pihkva kubermangu koossisu, Nõukogude võimud sulgesid seal 1920 eestlaste luterliku kiriku.
- 25 See keskmaajooksja (s. 1981) on omal alal Ateena olümpiavõitja ja kuulunud maailma parimate hulka juba alates 2000. aastast. Lisaks olümpiakullale on võitnud veel 9 tiitlivõistluste medalit. Tema jooksutaktikaks on enamasti passimisele järgnev hävitav pikk lõpuspurt, milleks on tal ka head eeldused (400 m isiklik rekord 45.84) Sel sügisel avaldas rahvuslik kergejõustikuliit teate tema spordikarjääri lõpetamisest, mille sportlane ise küll hiljem ümber lükkas. On kiire arenguga nii spordis kui ka eraelus – abiellunud 2000 ja praeguseks on tal 12-aastane poeg. Kes ?

- 26 Millises ca 150 elanikuga Eesti külas asuvad lähestikku õigeusu kirik ja tule torn? (õige maakond → 1p)

- 27 Millise ala terminiteks on väike sekund, vähendatud sekund, suurendatud sekund, suur sekund, puhas kvart, puhas kvint, puhas priim, vähendatud kvint, suurendatud kvint,
- 28 Milleks kasutati või, kes kasutasid Teile näidatavat eset? [esemele kinnitatud plekiribadele on kirjutatud Tori-Viluvere]

- 29 Moskva 1980 OM meeste kolmikhüppe võistluse järel kartis Jaak Uudmäe, et kohtunikud talle Viktor Sanejevi kasuks ära mõõdavad. Enamiku spordikommentaatorite arvates aga mõõdeti hoopis pronksmedali saanule hulga vähem sentimeetreid. Kes oli see kolmikhüppaja [1954-1999], kahekordne OM pronksmedali võitja, kelle tegelik tulemus arvatavasti oleks kulda väärt olnud?
- 30 Kes [1874 Tartu.1935 Haapsalu]? Selle tsaariarmee ohvitseri käsul lasti peale 1905 aasta revolutsiooni Viljandis Valuoja kaldal maha 53 inimest. Peale I maailmasõda sai A Le Coq'i õllevabriku direktoriks, kuid pidi tudengite protestide tõttu lahkuma. Suri vaimuhaigena, kes kõikjal oli näinud laipu ja kättemaksu.
- 31 Milline kalliskivi [erandlikult pole kristalliline]? Tegemist on amorfse hüdraatunud ränidioksiidiga $[\text{SiO}_2 \cdot n\text{H}_2\text{O}]$. Veesisaldus on 3-21%. Austraalias kaevandatakse 80% maailma kogutoodangust. Käesoleval ajal toodetakse palju ka sünteetiliselt [esmakordselt sünteesis 1974 Pierre Gilson]. Alates Vanast-Roomast on paljudes kultuurides kasutusel talismanina.
- 32 Äsja 10. novembri Vikerraadio Mnemoturniiri saates küsis Ants Mägi Järvamaalt Ilja Ehrenburgi kohta, mida söi kirjanik iga päev pool kilo, kuna ta hoolitses väga oma mälu säilitamise eest.
- 33 50% eestlastest on egiptuse ja 23% kreeka, ülejäänutel nelinurkne Millise kehaosaga on tegemist?
- 34 Indias on selle tiitli kandjaid hinnanguliselt 4-5 miljonit. Aunimetus ei tule kätte kergelt, selle saavutamiseks tuleb kõigepealt loobuda maisest varast ning leida endale guru, kelle juhendamisel läbi teha meditatsioonide, palvetamise jm lihasuretamistoimingute raske kompleks. Setumaal saab aga sama tiitli vääriliseks iga abielunaine, kes on sünnitanud tütre. Kuidas neid nimetatakse ?
- 35 Kes on kuuldava loo muusika ja sõnade autor [1908-1976]? Ta oli oma kodumaal lauljana väga populaarne 80 aastat tagasi, mitut tema lugu on esitanud ka Eesti lauljad.

- 36 Inglismaa ja Hispaania vahel peeti 1739-1742 Atlandi ja Vaiksel ookeanil meresõda, mida kutsuti Jenkinsi ***** sõda. Milline sõna on asendatud sõja nimes tärnidega? Mõlema poole kaotused kokku olid umbes 600 laeva ning 30 000 meest hukkunute või haavatutena. Sõja ajendiks oli laevakapten Jenkins.
- 37 Haritud ja energiline prantsuse päritoluga vaimulik Odon de Lagery oli 1088 – 1099 Rooma paavst, kelle üleskutsel algasid ristisõjad. 2 nädalat enne tema surma langeski Jeruusalemm kristlaste kätte, millest ta küll enam teada ei saanudki. Mis nime kandis ta paavstina? Eestis on talle pühendatud Varbla ja Urvaste kirik.

- 38 Kes on nende epigrammide autor?

*Ma ilmas näinud mõndagi,
mis imekspanu väärrib,
kuid Ufaas ma nägin peldikut,
mis sita ära määrrib.*

*Egon Rannet,
oleks sul niipalju annet kui raha -
mütsi võtaksin maha.*

*Istun, kuulan - aruanne...
aga mitte ei saa aru,
kus siin aru,
kus siin anne.*

- 39 Veidravõitu meetodil oma seisukohti väljendanud Venemaa kunstnik oma teoga tähelepanu ju pälvis. Huvitav oleks teada, kui paljud mälumängurid ka tema nime salvestamisvääreks pidasid

- 40 Milline vald ja samanimeline vallakeskus [elanikke vastavalt 6300 ja 2000]? Tallinnast on sinna otseühendus lennukiga. Nõukogude Liidu lennukid pommitasid eksikombel linna 1940 aastal 134 pommiga, Seal 1959 sündinud Mikael Niemi kohalikel ainetel romaan „Popmuusika a la Vittula ” on tõlgitud vähemalt kolmekümnesse keelde [ka eesti keelde].

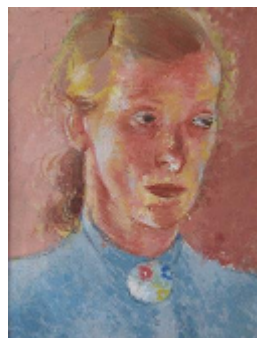
- 41 Mis mõis?

- 42 Kes laulab?

- 43 Aafrikasse jõudnud eurooplased nimetasid seal paljud merega piirnevad alad enda jaoks sealt saadaolevate kaupade järgi – Kullarannik oli nt praegune Gaana, Elevantiluurannik on selleks sisuliselt jäänudki. Aga millise tänapäeva riigi territooriumil asub Luukererrannik ?
- 44 Juba 22-st korda toimub 10-15 aastastele noortele muinasjuttude kirjutamise võistlus, mis on pühendatud raske haiguse tõttu varalahkunud [1970-1991] Haapsalu noormehe mälestusele. Kaasasündinud raske haiguse tõttu oli enamiku lühikesest elust ratastoolis, kuid ikkagi jõudis ta kirjutada mitu raamatutäit muinasjutte. Mis nime kannab see muinasjutuvõistlus?
- 45 Pildil on India filmide superstaar (sünd. 1965), kes on osalenud vähemalt 80 kodumaises filmis. Viimasel ajal on sünnijärgne moslemikogukonna liige (ilmselt oma miljardilise publiku meeleheaks) rääkinud ka hinduismi tunnustamisest. Kes ?
- 46 Millise nime all on troonil olnud järgmised valitsejad (kõigil üks nimi sama numbriga)
a) Prantsuse (Lääne-Franki) kuningas 877-879, hüüdnimega Kogeleja;
b) Monaco vürst 1922-1949;
c) Etruuria kuningas 1863-1867
(loetelu pole kaugeltki täielik) Inglisekeelses wikis on neid 20 tükki, seega ülimalt populaarne
- 47 Eesti alal oli 106 kihelkonda. Milline kihelkond asus ainsana kahes erinevas kreisis (maakonnas) ning kahes kubermangus [Eesti- ja Liivimaa]? Osa selle kihelkonna valdasid asus Eestimaa, osa Liivimaal. Praegu samanimelist valda meil pole.
- 48 Millised ametiisikud? Vanas-Roomas tegid nad kindlaks inimeste varalise ja kehalise seisundi, elukombed ning määrasid maksude suuruse ja sõjaväekõlblikkuse, jaotasid kodanikke varanduse, elukoha ja päritolu järgi, nimetasid senaatoreid. Veel XX sajandilgi tegutsesid Eestis samanimelised ametnikud, kuid teise ülesandega.
- 49 Kes [1892 Sompaa-1942 Solikamsk]? Ta rajas kirjastuse ja raamatupoe „Odamees“, mis 1927 pankrotti läks. Siis hakkas ta fotograafiks, rändas seejärel fotoaparaadiga läbi kogu Eesti. Küüditamisel võeti kaasa ka parajasti suurde tallu helistama läinud fotograaf.

50 Kes [1904 Helme kihelkond-1993 Stockholm]?

- 51 Millised Poolas toodetavad elektrilambid [ehk elektrikirnid]? Eesti poodides tavalised kuid nime tõttu võib nii mõnigi osta hoopis teiste firmade toodangut.
- 52 Kuhu jõudis maismaad mööda esimesena Riias 1911 sündinud Aleksandrs Laime?
- 53 Mida leiti esmakordselt 1993 kui kosmoseaparaat Galileo möödus asteroidist Ida 2400 km kauguselt? Seisuga november 2011 on selliseid leitud juba üle kaheksa.
- 54 Kes? See korvpallur valiti 1992 esimese mitteameeriklasena USA-s korvpallikuulsute halli. Tal on OM kuld ja kolm pronksi, kaks MM-i kulda, neli EM kulda,
- 55 Gaseeritud jookidel on mõningaid ebatervislikke omadusi. Teadaolevalt esimesena valmistas soodavett üks kuulus teadlane ja see oli ka ainus tema tööst, mida tunnustati tema eluajal (1733 – 1804). Millegipärast arvasid admiralid, et karboreeritud vesi aitab skorbuudi vastu. Seda ta loomulikult ei teinud, aga Gin & tonic muutusid ka mereväes populaarseks. Kes valmistas esimesena gaseeritud vett?
- 56 Portveini võib toota üsna piiratud maa-alal. Laagerdama peab teda ühes kindlas linnas ja sama linn peab olema ka tema väljaveosadamaks. Linn asub Porto vastas, teisel pool Douro jõge ja on sisuliselt (mitte administratiivselt!) tema linnajagu. Linn on iidne ja väidetavalt olevat Portugali nimi tulnud nende kahe linna nimest. Nimetage see linn

- 57 Kes on pildil ? (sünd. 1976, juba mitu aastat iganädalaselt nähtav ka TV3-s näidatavas seriaalis). Samal alal tegutsevad ka tema isa ja noorem õde.

- 58 Teises maailmasõjas said Raudristi Rüütliristi neli eestlast. Mittesakslastest ja –austerlastest said neid enim rumeenlased:18. **Kes said kaksteist?**(Itaallastele 9, ungarlastele 8, teistele neli või vähem)
- 59 Milline Euroopa praegune riik? Esimeses maailmasõjas osales võitjate poolel, kuid ainsana võitnutest kaotas iseseisvuse. Taasiseseisvumise eel korraldatud referendumil oli iseseisvuse pooldajaid 55.9 %.
- 60 MILLINE FIRMA Mercedes-Benz allettevõttes toodetakse veoautosid ja spetsautosid eritöödeks ja sõjaväele? Üksjagu on neid kasutusel ka Eestis.

- 61 Kes [1893-1971]? Ta oli president Trumani ajal [1949-1953]USA riigisekretär ning nelja presidendi nõuandja, kelle juhtimisel töötati välja teostati külma sõja aegset välispoliitikat: NATO loomine, Marshalli plaan, Nõukogude Liidu tollastel poliitilistel karikatuuridel oli ta üks sagedamini kujutatuid.
- 62 Millisele riigile võitis olümpiamängudel esimese kuldmedali 1996 Atlantas Ghada Shouaa?
- 63 Ladina-Ameerika koloniaalperioodil jätkasid indiaanlased oma tavapärase toidukultuuride, peamiselt maisi ja ubade viljelemist. Valgete latifundiumides kasvatati sissetoodud liike, nagu nisu, pipar ja suhkruroog. Aga kolme taime, sealhulgas oliivipuu, kasvatamine oli kolooniates keelatud. Mis olid veel keelu all ?

- 64 Milline illusioon? Optilise illusiooni tõttu paistavad Kuu ja Päike horisondi lähedal tunduvalt suuremana. Illusioon on nime saanud 1882-1960 elanud Itaalia psühholoogi Mario ***** järgi.
- 65 Millises riigis oli 1930 ja 1931 kasutusel kalender, kus oli kuupäevaks 30. veebruar?
- 66 Sektogrammid on teatavat liiki postisaadetised, mis Ülemaailmse Postiliidu õigusaktide kohaselt peavad olema tasuta. Eesti riigisisestelt see päris nii pole, aga riik hüvitab Eesti Postile tehtud kulutused. Millisele kitsale inimrühmale on need saadetised mõeldud?
- 67 Vormel-1 sõitjate hulgas pole taanlased just massiliselt esindatud. Aga järgmiseks hooajaks palkas McLaren 21-aastase sellest rahvusest noormehe, tänavuse vormel Renault 3,5 sarja võitja. Kelle ? (aastaid tagasi sõitis McLareni võistkonnas ka küsitava sportlase isa)
- 68 Kes? (Urgentš Usbeki NSV 1936- 1982) Hollandi-Saksa päritolu daam lõpetas ülikooli geoloogina.

- 69 Milline India jumal on piltidel?

- 70 Kuuldav vene ansambel on saanud nime mütoloogiast, kuid mitte vene mütoloogiast. Milline ansambel?

EESTI PAARISMÄNGU KARIKAVÕISTLUSTE Viljandi etapp 23. nov 2013

FASTUSED VILJANDI 23. XI 2013-11-22

- 1.Aksel Mõttus
- 2.Robert Scheidt
- 3.Dalia Grybauskaitė
- 4.Kaja Kärner
- 5.Inferno
- 6.Vladimir Võssotski
- 7-Doris Day
- 8.Mulgimaa; Mulgi
- 9.harilikud kosmosed
- 10.Helena [Helena Sofia} Schjerfbeck
- 11.Tiraspol'i
- 12.Taani
- 13.kärbes
- 14.vene
- 15Raphael Holzdeppe
- 16.pime
- 17.Merkuur
- 18.Isaac Merritt Singer
- 19.Korsika Vabariik
20. Gaga [Lady Gaga järgi]
- 21.Benedict Cumberbatch
- 22.preesterkuningas Johannes
- 23.João Lopez Marques
- 24.Toropets
- 25.Juri Borzakovski
- 26.Nina külas Tartumaal
- 27.muusika [tegemist on intervallidega]
- 28.vedurijuht võis ainult selle sauaga nende jaamade vahel sõita
- 29.João Carlos de Oliveira
- 30.Karl August Johann Maria von Sievers
- 31.opaal
- 32.suhkrut
- 33.põid
- 34.baba; baaba
- 35.Alfrēds Vinters
- 36.kõrva [salakaubaveos kahtlustatud kapteni kõrva raiusid 1731 hispaanlased maha]
- 37.Urbanus II
- 38.Mart Raud
- 39.Pjotr Pavlenski
- 40.Pajala
- 41.Puurmani
- 42.Olaf Kopvillem
- 43Namibia
- 44.Steni; Sten Roos'i
- 45.Abdul Rashid Salman Khan
- 46.Louis II [ka Ludwig II mõnes keeles]
- 47.Mihkli
- 48.tsensorid
- 49.Carl Sarap
- 50.Karin Luts
- 51.Pila
- 52.Angeli joa juurde
- 53.asteroidi loodusliku kaaslase
- 54.Sergei Belov
- 55.Joseph Priestley
- 56.Vila Nova de Gaia = Gaia
- 57.Emily Deschanel
- 58.Läti
- 59.Montenegro = Tšernogooria
- 60.UNIMOG [UNiversal MOrtor-Gerat]
- 61Dean Gooderham Acheson
- 62.Süüria
- 63.viinapuu ja mooruspuu
- 64.Ponzo
- 65.Nõukogude Liit
- 66.pimedata

EESTI PAARISMÄNGU KARIKAVÕISTLUSTE Viljandi etapp 23. nov 2013

67.Kevin Magnussen

68.Anna German

69.Ganeša

70.Kalevala

Küsimuste autorid:

Ants Kõks

Arvo Kreegipuu

Jaan Usin

Enn Kauber